

Autonomia balear d'opereta

El govern balear va organitzar, tota la setmana passada, els actes commemoratius del quinzè aniversari de l'estatut i de la Diada de Balears. Una diada que, per cert, com que no té dia fix, la fan coincidir amb el primer diumenge de març, per allò que sigui festa. Tan poc de relleu ja diu molt del tipus de Diada que tenen les Balears. Per ventura és per això que el govern de Jaume Matas ha volgut enguany donar-hi més entitat.

Els cervells pensants del govern han encarregat una Diada *historicista*, recuperant una festa popular –perduda des del segle passat– que consisteix a reproduir les justes medievals que es feien al Born de Palma. El símbol de les festes era un enorme arc de cartró-pedra per sota el qual desfilaren els cavallers que després escenificaren les justes. Un símbol per a una festa o el símbol de l'entitat política balear?

Cada dia més l'autogovern balear pot simbolitzar-se amb tota justícia en aquest arc de cartró-pedra. Aquesta setmana hi ha previst que el Parlament debati i voti la reforma de l'estatut d'autonomia. Serà, ja se sap, una reforma de “cartró-pedra”. És a dir, els principals partits –el PP, que governa amb majoria absoluta, i el

PSOE, el segon més votat– han arribat a un acord “global” perquè la reforma no surti, ni que sigui formalment, del pacte tàcit a què en l'àmbit estatal van arribar el PP i el PSOE, com a continuació lògica del Pacte Autòmic del 1992 entre aquestes dues formacions.

Per a les Balears això significa, en resum, que continuaran sense ésser una nacionalitat històrica i que les principals competències que arribin seran de titularitat compartida amb l'estat. Posats a no servir, la reforma ni tan sols servirà per posar ordre dins l'edifici institucional balear. Tot i que el PSOE volia que els consells insulars assumissin capacitat normativa i s'alliberassin de la tutela del govern, el Partit Popular s'hi ha oposat frontalment, i ha fet valer la seva majoria absoluta i, així, tampoc no hi haurà reforma institucional. Aquest desacord permet al PSOE de dir que no ha arribat a cap

pacte amb el Partit Popular, però des de les files conservadores no s'arronsen gens a l'hora d'explicar que hi ha un “pacte global” amb els socialistes. Matisos al marge, el que importa és que l'estatut reformat de les Balears tindrà, ni més ni menys, la mateixa capacitat d'autogovern que, posem per cas, Castella-La Manxa. El que és vertaderament sagnant és que del cul de sac de les autonomietes del 143, n'hi ha hagut algunes que se n'han sabut sortir, com l'Aragó, per exemple. Però les Balears, no.

A partir d'aquesta reforma les Illes són de quarta, o fins i tot de cinquena, categoria quant a competències: al primer bloc hi ha les tres nacions; al segon, que es podria encara subdividir, les Canàries per l'un costat i per l'altre el País Valencià i Andalusia; al tercer, l'Aragó i les que puguin –ni que sigui assumint formalment la condició de “nacionalitat” i alguna competència més– sortir del “detrítus” autòmic. Finalment, en quarta o cinquena categoria, les “deixalles” de l'autogovern, les Balears entre elles.

Com en tants altres àmbits, no s'han de cercar enemics exteriors a les desgràcies autòndiques balears. Si les Illes tenen aquesta autonomia de cartró-pedra o d'opereta és perquè els ciutadans illencs

així ho volen i ho demostren amb el vot.

Què s'hi pot fer? Poca cosa, però bastant òbvia. No continuar dispersant els escassos recursos nacionalistes, per exemple. Que UM i PSM deixin d'una vegada les seves diferències –que d'una altra banda no els impedeixen pas de governar junts, amb un pacte en què també hi ha el PSOE i Esquerra Unida, al Consell de Mallorca– i que s'afanyin a defensar el que és essencial, si és que encara hi som a temps. Si a les eleccions generals de l'any 1996 el nacionalisme illenc hagués anat en coalició potser hauria obtingut representació, la qual cosa li hauria donat una capacitat d'influència que podria haver evitat aquesta reforma estatutària d'opereta. O potser no haurien tengut representació i tot hauria romàs igual. Però, si més no, ho sabríem. Ara, ni això. ■

MIQUEL PAYERAS

“Les Balears, després de la reforma de l'estatut, estaran entre el ‘detrítus’ autòmic, amb les mateixes competències que Castella-La Manxa, i inferiors a Aragó, per posar uns exemples.”